

Vitenskapskomiteen for mattrygghet
Postboks 222 Skøyen
0213 Oslo

Deres ref:
Vår ref: 2018/265295
Dato: 13.12.2018
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

BESTILLING TIL VKM - RISIKOANALYSE AV UTVALGTE EPITRIX-ARTER

Mattilsynet bestiller med dette en risikoanalyse (PRA) av relevante *Epitrix* arter, i samsvar med ISPM nr. 11. Risikoanalysen vil bli brukt i forbindelse med vurdering av framtidig plantehelseforvaltning av *Epitrix* arter og for å vurdere om noen *Epitrix* arter kvalifiserer til å bli regulert som karanteneskadegjørere i Norge.

Bakgrunn

Jordlopper av slekten *Epitrix* Foudras, 1860 (Coleoptera: Chrysomelidae: Alticinae) er små biller som lever hovedsakelig på *Solanaceae*. Noen *Epitrix* arter er alvorlige skadegjørere på potet, og skaden på knollene forårsaket av larven kan i sterk grad redusere den økonomiske verdien av potetavlingen. Voksenstadiet av noen *Epitrix* arter kan også gnage på bladverket på potetplantene. *Epitrix* kan også angripe tomat, aubergine, tobakk og andre dyrkede planter. Slekten *Epitrix* er utbredt i hele verden og har nesten 180 arter. De fleste er hjemmehørende i Sør- og Mellom-Amerika, 13 arter hører hjemme i Eurasia, 13 beskrevne arter er hjemmehørende i Nord-Amerika, én art er hjemmehørende på Kanariøyene. Én fremmede art som er påvist i Portugal og Spania har ukjent opprinnelse. Noen arter har blitt introdusert til områder utenfor sitt opprinnelsesområde. *Epitrix hirtipennis*, *E. fasciata* og *E. cucumeris* har blitt introdusert fra Nord-Amerika til den palearktiske sonen. To ulike arter ble oppdaget på fastlandet i Portugal i 2008, *E. cucumeris* og *E. papa*. *Epitrix papa* er en ny art med ukjent opprinnelse og ble først feil-identifisert som *E. similis* i Portugal og Spain i 2008. (Orlova-Bienkowskaja 2015, referanser i denne). *Epitrix pubescens* (Koch, 1803) har en palearktisk utbredelse og er funnet i Danmark og Sverige og trolig også Norge. *Epitrix pubescens* ble registrert på Hvaler, Østfold i 2016 ([artsobservasjoner](#)) og kan være under spredning nordover til Norge fra Sverige. *Epitrix pubescens* er også påvist i importsendinger med hageplanter i 2006 (Sæthre, Staverløkk, Hågvar 2010, Norw. J. Entomol. 57, 25–35). Blant de syv naturlig forekommende artene i Europa (*Epitrix abeillei*, *Epitrix atropae*, *Epitrix caucasica*, *Epitrix dieckmanni*, *Epitrix hirtipennis*, *Epitrix intermedia*, og *Epitrix pubescens*), er det ingen som gir skade i potet (EPPO Bulletin (2017) 47 (1), 10–17). *Epitrix*-arter er vanskelige å identifisere, og i noen tilfeller er det usikkert hvilke arter som gir skade på hvilke kulturer. Det er derfor viktig å

oppdatere kunnskapen om taksonomi, utbredelse og vertplanter av *Epitrix* arter som har potensiale til å forårsake negative økologiske og økonomiske effekter i Norge.

European and Mediterranean plant protection organization (EPPO) gjennomførte i 2010-2011 en PRA på *Epitrix* arter som gjør skade på potet, og fire *Epitrix* arter er i dag på EPPOs lister over skadegjørere som anbefales regulert som karanteneskadegjørere: *E. papa* and *E. cucumeris* er på EPPO A2 liste (*pests are locally present in the EPPO region*) and *E. tuberis* og *E. subcrinita* er på EPPO A1 liste (*pests are absent from the EPPO region*). EPPO standard PM 9/22 gir anbefalinger til EPPOs medlemsland om et nasjonalt kontrollsystem for å hindre introduksjon av disse skadegjørerne til potetproduksjonen og om tiltak for å utrydde et utbrudd eller strategi for smitteinneslutning. I EU ble det i 2012 etablert hastetiltak for å hindre introduksjon og spredning av disse skadegjørerne. Ingen av de fire *Epitrix* artene nevnt ovenfor er kjent å forekomme i Norge og de er heller ikke på listen over regulerte skadegjørere.

Oppdraget

Mattilsynet ber VKM om å gjennomføre en risikoanalyse (PRA) i samsvar med ISPM nr. 11 for utvalgte *Epitrix* arter for Norge. I rapporten bes VKM spesielt å ta med:

1. Identifikasjon av *Epitrix* arter av potensiell plantesanitær betydning for Norge og en oppsummering av den foreliggende kunnskap om taksonomien for disse.
2. Informasjon om dagens utbredelsesområder for de utvalgte *Epitrix* artene.
3. Identifikasjon av vertplanter for de utvalgte *Epitrix* artene og dagens utbredelsesområder for de respektive vertplantene i Norge.
4. Vurdering av mulige innførselsveier for de utvalgte *Epitrix* artene og potensialet for etablering og spredning av de utvalgte *Epitrix* artene i Norge.
5. Vurdering av sannsynlighet for at de utvalgte *Epitrix* artene spres til Norge ved naturlig spredning fra deres nåværende utbredelsesområder.
6. Vurdering av potensielle effekter (økonomiske, miljømessige, sosiale) hvis de utvalgte *Epitrix* artene etableres i Norge.
7. Identifikasjon av relevante risikoreducerende tiltak og en evaluering av deres effektivitet og gjennomførbarhet.

Språk

Vi ønsker at risikovurderingen gjøres på engelsk med et sammendrag på norsk

Tidsramme

Vi ber om at risikovurderingen ferdigstilles og sendes til Mattilsynet innen 31.12 2019

Kontaktperson

Seniorrådgiver Hilde Paulsen, Mattilsynet HK, seksjon planter

Bakgrunnsdokumenter og referanser

EPPO PRA record for *Epirix* species damaging potato tubers.

EPPO PM9/022(1) National regulatory control system for *Epirix* species damaging potato tubers.

[Decision 2012/270/EU](#), as last amended by [Implementing Decision \(EU\) 2018/5](#).

Bulletin OEPP/EPPO Bulletin (2017) 47 (1), 10–17 PM 7/109 (2) *Epirix cucumeris*, *Epirix papa*, *Epirix subcrinita*, *Epirix tuberis*.

ORLOVA-BIENKOWSKAJA, M.J. (2015). *Epirix papa* sp. n. (Coleoptera: Chrysomelidae: Galerucinae: Alticini), previously misidentified as *Epirix similaris*, is a threat to potato production in Europe. *Eur. J. Entomol.*, 112(4), 824-830. doi: 10.14411/eje.2015.096.

Sæthre, M.-G., Staverløkk, A. & Hågvar, E. B. 2010. Stowaways in horticultural plants imported from the Netherlands, Germany and Denmark. *Norw. J. Entomol.* 57, 25–35.

Are T. Sletta
seksjonssjef
Mattilsynet hovedkontoret, Seksjon planter

Vedlegg: Engelsk versjon av bestillingen

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*

Pest Risk Analysis of selected *Epitrix* species

The Norwegian Food Safety Authority would like to request a pest risk analysis (PRA) of relevant *Epitrix* species in accordance with ISPM NO. 11. The PRA is needed for future plant health management of *Epitrix* species, and to evaluate if any *Epitrix* species would qualify to be regulated as quarantine pests for Norway.

Background

Flea beetles of the genus *Epitrix* Foudras, 1860 (Coleoptera: Chrysomelidae: Alticinae) are small beetles feeding mainly on Solanaceae. Some *Epitrix* species are serious pests of potato, and the damage caused by the larva greatly decreases the commercial value of the potato tubers. Some adult *Epitrix* species also chew small, circular holes on the leaves of potato plants. *Epitrix* can also feed on tomato, eggplant, tobacco and other cultivated plants. The *Epitrix* genus has a worldwide distribution and consists of nearly 180 species. Most of them are native to South and Central-America, 13 species are native to Eurasia, 13 described species are native to North America, one species is native to the Canary Islands, one alien pest species detected in Portugal and Spain has an unknown native range. Some species of the genus have been introduced to areas outside their native range. In particular, *E. hirtipennis*, *E. fasciata* and *E. cucumeris* have been introduced from North America to the Palaeartic. Two distinct *Epitrix* species were discovered in mainland Portugal in 2008, *E. cucumeris* and *E. papa*. *Epitrix papa* is a new species of unknown origin, and was first misidentified as *E. similis* in Portugal and Spain in 2008. (Orlova-Bienkowskaja 2015, and references therein). *Epitrix pubescens* (Koch, 1803) has a Palearctic distribution, and is found in Denmark, and Sweden, and probably Norway. *Epitrix pubescens* was registered in Hvaler, Østfold 2016 ([artsobservasjoner](#)), and may be spreading north into Norway from Sweden. *Epitrix pubescens* has also been intercepted in shipments of horticultural plants imported to Norway in 2006 (Sæthre, Staverløkk, Hågvar 2010, Norw. J. Entomol. 57, 25–35)..Among the seven naturally occurring *Epitrix* species present in Europe (*Epitrix abeillei*, *Epitrix atropae*, *Epitrix caucasica*, *Epitrix dieckmanni*, *Epitrix hirtipennis*, *Epitrix intermedia*, and *Epitrix pubescens*) none are damaging to potatoes (EPPO Bulletin (2017) 47 (1), 10–17). *Epitrix* species are difficult to identify, and in some cases, it is uncertain which species are damaging to which crops. It is therefore essential to update the current knowledge on taxonomy, distribution and hostplants of *Epitrix* species that have the potential to cause negative ecological and economic impact in Norway.

The European and Mediterranean plant protection organization (EPPO) conducted PRA on *Epitrix* species damaging potato tubers in 2010-2011 and four *Epitrix* species are currently on the EPPO List of pests recommended for regulation as quarantine pests; *E. papa* and *E. cucumeris* are on the EPPO A2 List (pests are locally present in the EPPO region) and *E. tuberis* and *E. subcrinita* are on the EPPO A1 List (pests are absent from the EPPO region). EPPO standard PM 9/22

recommends EPPO members on a national regulatory control system to prevent the introduction of

these pests to the potato production system and on measures to eradicate an outbreak or for a containment strategy. In the EU emergency measures to prevent the introduction and spread of these pests were established in 2012. None of the four above-mentioned *Epitrix* species are known to occur in Norway, nor are they on the list of regulated pests.

Terms of reference

VKM is requested to carry out a pest risk analysis according to ISPM NO. 11. for selected *Epitrix* species for Norway. In their report, VKM is requested to include

1. Identification of *Epitrix* species of potential phytosanitary concern for Norway and a summary of current knowledge about their taxonomy.
2. Information on the current distribution areas of the selected *Epitrix* species
3. Identification of host plants for the selected *Epitrix* species and the current distribution area of the respective host plant species in Norway
4. Assessment of possible pathways for entry of the selected *Epitrix* species and the potential for establishment and spread of the selected *Epitrix* species in Norway
5. Assessment of the probability of the selected *Epitrix* species entering Norway from their current distribution areas by natural spread.
6. Assessment of the potential impacts in Norway (economic, environmental, social) if the selected *Epitrix* species are established.
7. Identification of relevant risk reduction measures and evaluation of their effectiveness and feasibility.

Language

The PRA should be written in English, with an additional Norwegian summary.

Deadline

We request the pest risk analysis to be completed and sent to the Norwegian Food Safety Authority by 31.12.2019.

Contact person

Senior adviser Hilde Paulsen, Mattilsynet HK, seksjon planter

Supporting documents and references

EPPO PRA record for *Epitrix* species damaging potato tubers.

EPPO PM9/022(1) National regulatory control system for *Epitrix* species damaging potato tubers.

[Decision 2012/270/EU](#), as last amended by [Implementing Decision \(EU\) 2018/5](#).

Bulletin OEPP/EPPO Bulletin (2017) 47 (1), 10–17 PM 7/109 (2) *Epitrix cucumeris*, *Epitrix papa*, *Epitrix subcrinita*, *Epitrix tuberosa*.

ORLOVA-BIENKOWSKAJA, M.J. (2015). *Epitrix papa* sp. n. (Coleoptera: Chrysomelidae: Galerucinae: Alticini), previously misidentified as *Epitrix similis*, is a threat to potato production in Europe. *Eur. J. Entomol.*, 112(4), 824-830. doi: 10.14411/eje.2015.096.

Sæthre, M.-G., Staverløkk, A. & Hågvar, E. B. 2010. Stowaways in horticultural plants imported from the Netherlands, Germany and Denmark. *Norw. J. Entomol.* 57, 25–35.